

Retouradres : Stadhuis, Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Beheer

Datum 29 maart 2017
Ons kenmerk 2017/156845
Contactpersoon DM van Esterik
Doorkiesnummer 023 – 5113380
E-mail dmesterik@haarlem.nl
Onderwerp informatie bestrijding meeuwenoverlast

Geachte commissieleden,

Met deze brief breng ik u op de hoogte van de bestrijding van de meeuwenoverlast. Eerst volgt een samenvatting van de problematiek en daarna de mogelijkheden voor het aanpakken van de overlast.

Waarom zijn er zoveel meeuwen in de stad?

De overlast van meeuwen in de stad is de laatste tientallen jaren toegenomen. Meeuwen broedden aanvankelijk veel in het duingebied. Onder meer als gevolg van de kolonisatie van het duingebied door vossen na 1970 en de toegenomen recreatiedruk hebben meeuwen de duinen verlaten en de stad ontdekt als geschikt gebied om voedsel te zoeken en te broeden. In Nederland maar ook in andere landen hebben veel steden in het kustgebied te maken met de overlast. De meeuwen leven onder meer in de stad en zij maken gebruik van de mogelijkheden die wij hebben gemaakt, zoals veilige broedgelegenheden op daken en voedsel in de vorm van (zwerf)afval. In Haarlem komen twee soorten voor die overlast kunnen geven: de zilvermeeuw en de kleine mantelmeeuw.

Welke vormen van overlast door meeuwen zijn er?

De overlast kan worden verdeeld in de volgende categorieën:

- het opentrekken van afvalzakken door meeuwen met vervuiling van de straat en aantrekken van ongewenste dieren tot gevolg;
- het broeden op daken waardoor de bewoners meestal een aanzienlijke geluidsoverlast ervaren, van de zeer vroege ochtend tot laat in de avond;
- in de buurt waar zich nesten bevinden worden bewoners overvallen door agressieve meeuwen, dat als zeer onaangenaam en bedreigend kan worden ervaren.

In Haarlem wordt door het merendeel van de bewoners de geluidsoverlast als grootste probleem ervaren.



Welke mogelijkheden zijn er om de overlast tegen te gaan?

Net als alle andere vogels zijn meeuwen wettelijk beschermd. Broedende meeuwen zijn er vanaf eind april tot augustus en mogen niet worden verstoord. Buiten de broedperiode mag verstoring wel zolang de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Er zijn vele maatregelen beproefd om binnen het wettelijke kader de overlast tegen te gaan waarvan een overzicht hiervan in de bijlage staat. De meeste maatregelen zijn óf geheel niet effectief of hebben slechts beperkt effect, óf gevaarlijk voor mensen of andere dieren óf zeer dierenonvriendelijk dan wel ethisch verwerpelijk. In het zoeken naar geschikte maatregelen werkt Haarlem nauw samen met de gemeenten Leiden en Alkmaar die met dezelfde problematiek kampen.

Ontheffing en voorwaarden

Afgelopen 30 januari hebben de genoemde gemeenten voor een periode van drie jaar een ontheffing van het ministerie gekregen om te onderzoeken welke maatregelen effect sorteren in relatie tot de locaties¹. Voorwaarden hieraan verbonden zijn onder meer dat de gunstige staat van instandhouding niet verslechtert, dat de maatregelen vooral bestaan uit het verjagen en weren van meeuwen en dat alleen bij nestbeheer wordt ingegrepen in de meeuwenpopulatie. Het onderzoek naar de effectiviteit van de maatregelen wordt verdeeld over de drie gemeenten. Aanpak en rapportage gebeurt centraal voor de drie gemeenten.

Wat doet de gemeente Haarlem aan de bestrijding van de meeuwenoverlast?

De volgende maatregelen zijn (worden) genomen:

- de gemeente stimuleert door voorlichting dat bewoners en eigenaren hun daken ontoegankelijk (laten) maken voor meeuwen door het laten aanbrengen van zgn. meeuwenwering. Hiertoe wordt € 350 per adres beschikbaar gesteld als tegemoetkoming in de kosten. Deze week worden de Haarlemmers via communicatie geattendeerd op deze mogelijkheid;
- ondergrondse afvalinzameling in de wijken waar geen rolemmers (minicontainers) functioneren. Dit is in Haarlem grotendeels gerealiseerd, bijna al het huishoudelijk afval wordt nu via (ondergrondse) containers ingezameld;
- tegengaan van onjuist aanbieden van afval, in de wijken waar nog vuilniszakken gebruikt worden of bedrijfsafval in zakken wordt aangeboden. Dit gebeurt door extra handhaving op het te vroeg buiten zetten van huisvuil, maar ook op het illegaal aanbieden van afval.
- een voerverbod binnen de singels en rond de Waarderhaven;
- het toepassen van nestbeheer, waarbij pas gelegde meeuweneieren in biologische olie worden gedompeld zodat deze niet uitkomen. Deze maatregel wordt vrijwel uitsluitend toegepast op daken van woonhuizen in geval van (dreigende) ernstige geluidsoverlast. Voor het nestbeheer dient een speciaal protocol te worden gevolgd opdat de maatregel maximaal effect heeft en zo diervriendelijk mogelijk wordt uitgevoerd. Hiertoe dient

¹ Een voorgaande ontheffing is vanaf 2014 aangevochten door stichting De Faunabescherming. In augustus 2016 heeft de Raad van State uiteindelijk het bezwaar na een beroepsprocedure verworpen waarna een nieuwe ontheffing is aangevraagd.



de locatie van het nest te worden bepaald en direct na het eieren leggen worden ingegrepen. Hierna vindt nog een controlebezoek plaats. Deze acties moeten worden uitgevoerd door de door de gemeente gecontracteerde aannemer. De kosten hiervan bedragen € 125 per bezoek, totaal dus € 250. De eigenaar draagt hiervan per bezoek € 25 bij in de kosten en de gemeente betaalt € 100 per bezoek. Ook hierover is een nieuwsbericht uitgegaan naar de media.

Financiën

Voor de uitvoering van de genoemde maatregelen is vooralsnog eenmalig € 20.000 uit de begroting beschikbaar, gevoegd bij het structurele budget van € 10.000. Hiermee kan bij 120 tot 150 adressen nestbeheer worden toegepast of bij 85 woningen meeuwenwering aangebracht.

Communicatie

Communicatie draagt bij aan handelingsperspectief en bewustwording maar kan dit jaarlijks terugkerend probleem niet naar ieders tevredenheid oplossen. De intentie is dat Haarlemmers op tijd weten wat de tips en tricks zijn om de meeuwenoverlast te verminderen. Waarom het probleem niet volledig is uit te bannen. Wat de gemeente mag, kan en gaat doen en wat inwoners zelf of samen kunnen doen.

Uitgaande hiervan komen we tot een inzet van een communicatiestrategie in 3 fasen. De eerste fase (vóór de nestbouw) richt de communicatie zich op preventie. In deze fase zetten we intensief in op communicatie, omdat juist in de fase voor de meeuwen gaan broeden er mogelijkheden zijn om dit in buurten te voorkomen. Naast de reguliere middelen, zoals website, stadskrant, social media, nieuwsberichten e.d. is er een poster-campagne, gerichte aandacht in buurten met veel overlast en nadruk op buurtinitiatieven. In de tweede en derde fase (het broeden en het moment dat de eieren zijn uitgekomen) is de communicatie gericht op het niet voeren en voorkomen van (zwerv)afval. Hierbij maken we gebruik van de reguliere middelen en wanneer noodzakelijk wordt ingezet op extra aandacht via social media en/of een campagne.

Monitoring

Door inventarisatie en monitoring wordt de verspreiding van de overlast over de stad en de mate waarin de inwoners overlast van meeuwen ervaren bijgehouden. Eind 2014 is een eerste peiling gehouden en in het voorjaar 2016 een tweede peiling via het Haarlemse digipanel. De uitkomst van de laatste peiling was dat een stabilisatie tot lichte afname van de ervaren meeuwenoverlast waar te nemen. Dit wordt bevestigd door de meldingen die digitaal door de gemeente zijn ontvangen. In 2016 zijn bij het gemeentelijk meldpunt 131 meldingen binnengekomen (2015: 309 meldingen) waarbij meeuwenoverlast het onderwerp was.

In het aanpakken van de meeuwenoverlast blijft het voor de gemeente spitsroeden lopen tussen wat binnen het wettelijk kader mogelijk is, wat de gemeente daarbinnen voor de bewoners effectief kan betekenen en wat de bewoners zelf aan maatregelen kunnen nemen.

Onderzoek naar andere dan de genoemde mogelijkheden ter bestrijding van de overlast wordt samen met Alkmaar en Leiden voortgezet.



Haarlem

4

Uiteraard blijf ik u periodiek informeren over wat we als gemeente doen, wat de resultaten hiervan zijn en wat de inwoners kunnen bijdragen om de overlast te beperken.

Met vriendelijke groet,


Jur Botter